

dekleta so se odpravljale spat in mu prišle povedat, da odhajajo. Slabotna petrolejka pod stropom je dogorevala.

Opolnoči so se menjavale straže. Tisto noč glasovi niso utihnili. Videti je bilo, da odhajajo. Gotovo so dobili ukaz za umik. Med šumom in ropotom se je neprestano razlegalo grmenje s fronte. Nenadno sta se domači dekleti zbudili in zbegani prisluškovali glasovom, ki so prihajali iz starčeve sobe. Nato se je zbudila dekla in se preplašena zatekla k njima. Onkraj stene je hropel Mostnar, udaril še enkrat po postelji in utihnil.

Dekleti sta se zdrznili in v strahu zadirčno vpraševali deklo.

„Stari oče se premetavajo in kričijo. Najbrže sanjajo, ker so klicali Blaževca.“

„Pojdi v sobo in vprašaj, kaj bi radi.“

Odšla je spet po hodniku in posvetila v starčevo sobo. Sedel je v postelji, za spoznanje sklonjen naprej, kakor da se je pravkar dvignil, in zdaj napeto posluša. Naglo je presodila, da ga je bržkone zbudilo grmenje topov, se potolažila in se vrnila spat.

Starega Mostnarja so zjutraj našli mrtvega. Sedel je na robu postelje, nalahno sklonjen proti zapadu.

KRIVDA

V I D A T A U F E R J E V A

1

*Rezno dete v strganih povojih,
obrazek tvoj ti v joku zdaj trepeče.
Slutiš žalost, težo dnevov svojih,
ki nad teboj visijo že preteče.*

*Zapisano je vse ti na dlaneh.
Rodila te je slaba, bolna žena.
Tvoj oče pije žganje po kleteh.
Njegova duša, v jedru razdvojena,*

*za tebe nima luči ne srca.
Uboga mati bo s teboj trpela,
jokala, užila vso bridkost do dna,
dokler je smrt ne bo odtod otela.*

II

*Življenje je bogato, svet blešči.
Živimo v dobi strojev in razuma.
S ponosom vsak o sebi govori.
In vendar nihče nima še poguma,*

*da bi raztrgal detetu vezi,
ki so v njegovo rojstvo položene.
Blodilo bo, hodilo brez moči
in padlo strto pred obličjem teme.*

ZEMLJA IN LJUDJE

ANTON INGOLIČ

IX

✓
Zenske so bile spet v luku.

Poldrugi pedenj visoko je že zrasel, vmes pa sta poganjala trava in plevel. Čeprav je bilo toliko drugega dela, vendar so ženske segle najprej v luk. Dobiti mora prostora, da zrasede močno steblo; čez nekaj tednov ga bo treba še enkrat okopati, potem pa bo rasla samo glavica v zemlji. Njive so bile polne žensk, ki so se sklonjene vlekale po gredah, rahljale z majhno motiko zemljo ter z rokami ruvale travo in jo metale v razore. S prstenimi rokami so prebrodile in prerahljale vse grede, vsako stebelce uravnale in mu olajšale rast.

Lukec, že skoraj pedenj visok, pa je bil tako gost, da je šlo delo počasi od rok. Po pol ure so čepele na istem kraju in izbirale s prsti travo. Ves čas so morale paziti, da niso izruvale stebelc. To je bilo dolgočasno in mučno delo. In dolgemu ogonu ni hotelo biti konca.

Zenske in dekleta, ki so hodile drugam na delo in so imele eno ali več gred na odsluž, so vstajale ob prvem svitu, odhajale na njive, si okopavale luk ter plele lukec do petih, šestih, ko so odšle h kmetom na delo. Sedem, osem juter in še niso vsega opravile.

Skoraj vse ženske, zlasti tiste, ki niso imele svoje zemlje, so med okopani luk nasadile zeljne sadike. Tako so dvakrat izrabile zemljo. Luk bodo meseca avgusta populile in tedaj bo zelje začelo najlepše rasti. Do Vseh svetnikov bo lepo kakor tisto, ki je bilo vsajeno v prazne ogone.